

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben házhoz
bordva.)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 12,
kétszerinél 16, háromszorinál 8 kr.
A nyilvántartási díj 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadhatók a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Haasen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapesten: Dorottya-utca
3. sz. I. em. Beér. Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:
Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bármentetlen levelek csak leírás ke-
zektől fogadhatók el. — Keziratok nem
adatok vissza.
Kiadóhivatal:
Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker-
tész József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közleme-
nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intérendők.

Budapest, január 26.

A bécsi Reichsráthban a kormány által beterveztett, az egyházi ügyek szabályozására vonatkozó törvényjavaslatok, nálunk is méltó figyelmet gerjesztettek, s a napi sajtó bírálatának tárgyává tettek.

Habár e javaslatok közt, a kötelező polgári házasság a osztrák szabadelvűek nem csak a családására nélkülözhetik is, még sem tagadhatja s nem is tagadja senki, hogy a kérdésben lévő javaslatok nem csak oly haladást jeleznek mint a milyent ez utóbbi időben már alig reményeltek szomszédaink, de hogy az állam és egyház közti viszonyt is, világosan, szabatosan és az állam jogait teljes mérvben biztosító szabadelvű irányban szabályozzák.

Nem is emeltettük honi sajtóinkban kifogás a szóban forgó javaslatok szabadsága és szabadelvűsége ellen, de történt igenis fölhasználás azon elvek s azon irány ellen, melyekre a javaslatok fektetve vannak.

Mi is esatlakozunk az ily értelemben tett kifogásokhoz, mert mi is hívei vagyunk a Deák Ferenccz által kifejezett elveknek, azon másik irány ellenében, melyet Franciaországban első Napoleon inaugurált concordatuma által, melyet Németországban Bismarck herceg szigorúabban és merevebben akar vaskezelettel érvényesíteni, s mely javasolt intézkedéseiben az osztrák kormány által is mintaképeül el lett fogadva.

Naponta nyílik alkalom azon nézet megerősítésére, hogy oly rendszer, mely az egyházat az államtól függővé teszi s ez által avval szoros kapcsolatba hozza nem alkalmas arra, hogy a kérdést minden oldalra megnyugtatólag s kielégítőleg oldja meg. Ha a kormány erős, vajmi könnyen bekövetkezik az egyház felekezeteinek önrendelkezési jogának a szükségesség határain túl korlátozása, sőt a lelkiismereti szabadság megszorítása, már is némi példát szolgáltat erre Németország, különben jogosult önvédelmi harcában a katolikus klerus ellen; ott ellenben a hol a kormány gyenge, könnyen tulsúlyra vergődnek az állam ügyei vezetésében az egyházi specialis érdekek, a mint ezt Franciaország és Belgium példája mutatja.

Mi tehát célhoz vezetőnek csak azon elvet tartjuk, melynek a „szabadegyház a szabad államban” fogalom alatt szoktuk kifejezést adni.

Azonban, midőn ezt kimondjuk, el nem hallgathatjuk azon meggyőződésünket, hogy ezen elv hazánkban, ha a jövőre nézve kivihető is, a jelenben szigorúan s végső consequentiájában nem alkalmazható.

Azt akarjuk ez által mondani, hogy ha az állam érdekeinek veszélyeztetése nélkül akarjuk Magyarországon megalkotni a szabad egyházat a szabad államban, ezt csak is oly törvényhozási intézkedések útján tehetjük, a melyek bizonyos tekintetben belenyulnak az egyház jövedő szerzésébe, de a melyek multhatatlanul szükségesek, ha nem államot akarunk az államban alkotni. Nem szabad elfelejtenünk hazánk kivételes viszonyait, melyek az egyházat s nevezetesen főpapjainkat nem csak politikai, de a roppant terjedelmű földbirtok és nagy vagyon által közgazdászati tényezőkké, pénz hatalommá tették.

Oly intézkedések szükségét látjuk tehát, melyek a föntjelzett viszonyokkal szemben elégséges mérvben ellensúlyozhassák azon nagy befolyást, melyet a teljesen szabadon adott egyház s annak szolgálói gyakorolnak, s a melyet igaz, a haza javára fordítani, de a melylyel visszaelni is lehet.

Mi, ez utóbbi ellen kívánunk a közérdek nevében biztosítékot, az ilyenek különösen három tekintetű, ugymint: a hierarchia kizárólagos befolyásának korlátozását, az egyházi s papi vagyon kezelésében a világiak befolyásának biztosítását és a főpapságnak állásához kötött

azon politikai kiváltság megszüntetését, melynek alapján egyházi méltóságuk ezimén a főrendi háznak tagjai.

A részletezés nem szándékunk ez alkalommal, csak azon főelveket kívántuk jelezni, melyekben elég biztosítékot látnánk arra, hogy az állam az egyházzal szemben minden kivételes törvényt nélkülözhetne, s a köztörvényekben minden kihágás ellen biztosítékot találhatna, s hogy az egyházat a függőségétől fölmentve veszély nélkül irányában is ugyanazon fölügyeleti joggal elégedhetnénk meg, melyet a magányi társulatok fölött gyakorol.

— **Kossuth Lajos** egy levelet intézett a „Debreczen” szerkesztőjéhez, melyben roszalását fejezi ki a bal-közép november 7-ki határozata ellenében.

— **A huszonegyes bizottság** kilenczes albizottságának multiszombati ülésében megkezdett a belügyminiszter ressortjának részletes tárgyalása. Gróf Szapáry miniszter ezt hosszabb beszéddel vezette be, melyben a 21-es bizottság plenáriában előfordult minden fontos kérdés irányában állást foglalt. A törvényhatóságok arrondirozását kiválólag hangsúlyozta; kijelenté azonban azt is, hogy a terv részleteit a vita tárgyailul tekintti.

— **A Deák párt** tegnap este tartott értekezletén Ürnenyi kérdést intézett a belügyminiszterhez, hogy mit szándékozik tenni a vármegyék új fölosztásáról szóló törvényjavaslat? A belügyminiszter erre kijelenté, miszt kéri kéri fogja a pártot, hogy egy bizottságot küldjön ki, mely e tárgyban véleményt adjon; ezen bizottság pedig akkor lenne megválasztandó, a midőn a huszonegyes bizottság már befejezte munkálatait. Ezután Szlávay nyújtott be egy törvényjavaslatot a keleti vasut tárgyában, mely szerint az állam kezességét vállalna a 15 milliónyi részvényekről, melyek most zálogban vannak. Zsedényi véleménye szerint e tárgyban határozni nem lehet, míg a törvényjavaslat véleményadás végett a pénzügyi bizottságnál nem volt; Szlávay osztja ezen véleményét.

— **A miniszterelnök** által a keleti vasut függő adósága tárgyában, a képviselőház mai ülésén benyújtott törvényjavaslat szövege így hangzik:

1. §. A miniszterium fölhatalmaztatik, hogy a magy. keleti vasutnak 17.051,539 frt 44 kr-ét elzálogosított 30 millió forint névértékű másodosztatott elsőbbségi kötvényét kiváltsa.

2. §. Fölhatalmaztatik a miniszterium arra is, hogy ezen kiváltható elsőbbségi kötvények kamatainak és törlesztésének fizetéséért a magyar államot mint kezest és készfizetőt a harmadik szakaszban meghatározott biztosíték mellett leköttesse.

3. §. A 2. §-ban említett kötelezettség elvállalása esetében az állam részére kikötendő, hogy a 2-odosztatott elsőbbségi kötvények kibocsátása és elhelyezése fölötti rendelkezés s a kamatok és a törlesztési járadék kifizetésének kezelése az államot illesse, valamint az is, hogy a kamatok és a törlesztés fizetésére megkívántató járadék az államnak a vasut tiszta jövedelméből kiszolgáltatassék, s ha a tiszta jövedelem e célra elégséges nem volna, a hiányzó részt az állam a vasutnak törvényesen biztosított tiszta jövedelem fejében fizetendő összegben visszatartassa.

4. §. Fölhatalmaztatik a miniszterium, hogy a keleti vasutársulatnak a már megnyitott vonalak teljes kifizetésére, valamint az e vonalak építéséből származó tartozások kifizetésére 1 millió 700,000 frtot kölcsönképen előlegezzon.

5. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügy- és a közmunka- és közlekedési miniszterek bizatnak meg.

— **A keleti vasut ügyében** kiküldött albizottság — írja az „Ung. Corr.” — szombat este folytatá tárgyalását; az ülés folyamában fölolvastatott a szerződés, mely 1872. június 9-én a működő bizottság és a banktársulat között kötött. Minthogy a szerződés 6. pontja szerint a kölcsönnél az átvételi árfolyam 77-re állapított meg, a 8. pontban pedig a visszafizetésnél 82-ös árfolyam biztosítatik, az albizottság ezen műveletet, a melyért azonkívül 7 százalék kamat és 5 százalék provisio fizettetett, fölülte drágának találja. Elhatározatott továbbá a kormányhoz kérdést intézni, hogy mint értendő ama az utóbbi részről a bankoknak adott biztosítás, hogy azon esetre, ha az építés a felvett kölcsönből nem fejeztetnek be, a hiányzó összeg az évenkénti kamatbiztosításból per 3.799.837 frt fődözteték.

Zsedényi multkori indítványára nézve még megjegyezzük, hogy az azzal indokoltatott, hogy az alap-szabályok 48. és 49. pontja ellenére az összehívott rend-

külvil közgyűlés napirendjén az építkezések folytatására szükséges tőke megszerzése, de nem elsőbbségi kötvények kibocsátása volt kitéve. A kormány képviselője megjegyezte, hogy ez azon okból maradt el, mert az összehívás pillanatában az igazgató-tanács nem tudta, hogy a művellet másodprioritások kibocsátása által fog eszközöltetni. Elhatározatik az igazgató-tanácsot e tekintetben fölvilágosítást kérni.

— **Az egyesült magyar gőzhajózási társulat** végelszámoló bizottsága egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyre visszatérünk annak idején. Most csak annyit jegyzünk meg, hogy a liquidáló bizottság szerint a társulat vagyona 6.954,816 frt 18 kr-ra, míg adósságai 4.499,476 frt 4 kr-ra ruának, s így föntmarad még 2.455,340 frt 14 kr. — Látjuk e nyilatkozatból, hogy a kinstár tartozása 503,000; a franko magyar banké 524,532 frt 85 kr.; lévén e kettő a legnagyobb hitelező (az elsőbbségi adósság 3.071,300 frt.). Abban minden esetre igazsága van a bizottságnak, hogy itt tenni, és pedig sürgősen tenni kell, mert napról-napra vész az érték; de abban nincs igazsága, hogy a tevés miként-je iránt csak annyit mond, mikép az osztrák dunagőzhajózási társulattal kezdte meg az alkudozást, a többire nézve egy általános frázisban fejezvé ki tetteinek eredményét.

A keleti vasut igazgató tanácsának nyilatkozata.

A keleti vasut ügyében az igazgató tanács egy terjedelmes előterjesztést, illetőleg kérvényt intézett az országgyűléshez, melyből — addig is, míg a dologra visszatérünk, — kiemeljük a következőket:

Először is hangsúlyozza az igazgató tanács, hogy kéri a vizsgálatot, melynek mielőbbi és szigorú eszközölését az ügy és saját érdekünkben e helyütt is nemcsak kérve kérjük, de sőt öntudatunk tisztaságában a sértett önérzet hangján jogosan követeljük.

Azután a dolog érdemére nézve előadja, hogy az egész eljárás az engedélyezés körül ugye előzményeiben, mint a törvényhozás előtt minden kellő előkészület és megfontolást nélkülözö, gyors, tehát fölültes és elhamarkodott volt, hogy meggondolatlanul a nyilvános verseny mellőzése mellett a legolcsóbb ajánlkozónak adatott ki az engedély, ki a kormány részéről megbízhatónak jelezte; végül különösen azt, hogy az építési tőke felette csekély volt s a tényleges költségeket nem fedezhette.

Hogy a t. képviselőház becses figyelmét hasonló részletes számításokkal tovább ne fárasszuk, a táblázatok többi tételére nézve csak hivatkozni bátorkodunk 3. alatt esatolt, könnyű áttekinthető nyújtó III. táblázatunk 3-dik és illetőleg 4-dik rovatára, melyek a költségeket az I. és II. számú táblázatok végösszegeiben tételeként kiténtetik.

Ezen táblázat tanúsága szerint egy mértföld pálya kamatok nélkül tényleg 740,000 frtba, a kamatok beszámításával pedig 840,000 frtba került, míg az eredeti költségvetés 557,000, illetőleg 613,000 frtot tüntet ki, a többlet tehát mértföldenkint egészben 227,150 frt s így az egész 80 mértföld után kerekszámban 18.200,000 forint — habár ezen számításoknál az építési teljes befejezésére felvett költségek figyelmen kívül hagyattak.

A kérvény végső sorú ezek:
Tisztelt képviselőház! A pályánkra nézve fölörölt történeti adatokkal és tényekkel ország-világ előtt bizonyítva van, hogy megbízónkon a legnagyobb igazságtalanság követettnek el akkor, ha azoknak az államrészről kárpótlás nem nyujtatnék s részvénytőkőjüket teljesen vagy legnagyobb részben elveszíteni kényserülének. Ezen veszteség azonban erős meggyőződésünk szerint a legsúlyosabb következményeket vonná maga után hazánkra nézve, melynek hitelét a külföldön ily előzményekkel és tényekkel szemben semmi oly gyökeresen megrontani képes nem volna, mint a miniszteri jelentésekben fölállított s következményeiben eléggé nem kárhozatható engedélyezési elv s eljárási elmettel merev követése. Bármennyire sanyaruaknak kell elismernünk hazánk jelenlegi pénzügyi helyzetét, vasutunk szerencsétlen ügyének eldöntésénél az sem mérvadó, sem döntő nem lehet, mert a segélyt és kárpótlást az igény jogossága s ennél fogva mellőzhetlensége parancsolja. Mely tisztelettel s kérve kérjük ennek folytán a képviselőházat:

miszerint egy részről a kormány által előterjesztett törvényjavaslat mielőbbi elfogadása által a társulatot a különben már elkerülhetlen végbukástól megmenteni, továbbí főnállását lehetővé tenni s más részről a folyamatban lévő vizsgálat befejezése után részvényeseinek méltányos és igazságos kárpótlást nyujtani sziveskedjék.

Ami eljárásunkat illeti, t. képviselőház, remélhetni véljük, hogy a fölörölt száraz történeti adatok s azok kapcsán tett megjegyzések által már igazolva vagyunk a nélkül, hogy mentegetődzések vagy részletezésekbe bocsátkoznunk kellene, s ez okból, midőn előterjesztésünk elején tett kérelmünket a keleti vasut ügyében

Haasenpauer

elrendelt vizsgálat mielőbbi lefolyása végett megújítanók, egyidejűleg megjegyezni bátorodunk, hogy a jelen kérvényünkben érintett tényeket mindenkor okmányilag is igazolni készek és képesek vagyunk s e végből úgy számadási, mint jegyzőkönyveink egész irattárunkat a képviselőház rendelkezésére bocsátjuk.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 26-án.

Több képviselő kérvényt nyújt be, ezek közt Perczel Béla is, még pedig a keleti vasút társaság igazgatótanácsa részéről, s azt a pénzügyi és vasúti bizottságokhoz utasítani kéri, minthogy ezen társaság ügye ugy is eme bizottságok által vizsgálattik meg.

Irányi interpellálja a miniszter elnököt, azt kérdezőtől tőle nincs-e szándéka szemben azon ténnyel, hogy több bírák és hivatalnokok fizetései felolvasva vannak, a mi méltó aggodalmakra ad okot a közönségnek, a képviselőházat a baj orvoslására felhívni.

Gróf Zichy kereskedelmi miniszter betérjeszi a következő törvényjavaslatokat: 1. A méter rendszer behozataláról. 2. A keleti marhavész elleni intézkedésről. 3. A tengeri kereskedelmi hajók lajstromozásáról. 4. Az országos statisztika szervezéséről, továbbá: 5. A bányatörvény. 6. Oroszországgal kötött posta szerződést. 7. Portugallia-ával kötött konszularis egyezményt. 8. Svéd és Norvég országokkal kötött hajózási és kereskedelmi szerződést. Végre jelenti, hogy az erdő-törvény is már az előkészületek utolsó stadiumában t. i. miniszteri tanácskozással állt van.

A miniszter elnök betérjeszi a keleti vasút függő adósságainak rendezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet egész terjedelmében közlünk fentebb.

Következik a földadó szabályozásáról szóló törvényjavaslat 3-ik felolvasása és végleges elfogadása.

Ezután a központi bizottság azon jelentése tárgyalatik, mely szerint a kataszteri felmérésről szóló törvényjavaslatnak a főrendiház által tett egy némely módosítványához a képviselőház hozzájárulását megtagadni indítványozza, a mi szó nélkül el is fogadtatott.

A mentelmi bizottság tesz jelentést 1-ször Lázár Ádám képviselő ügyében, a ki ellen a bünyvadi eljárás megindítására engedély kérelmeztek — a kérelem nem lévén kellek fölszerelve, a bizottság azt vissza utasítandónak véli, a mihez is a ház egyhangulag hozzájárul.

2-szor Babesi — hivatalosan így nevezteik, ámbár román képviselőtársai Babesnek, s ezek közt Trifunescu plane Babesnek mondják — képviselő ügyében, a ki ellen az Albina című lapban megjelent cikk végett a kir. állami főügyész sajtó pert kíván indítani.

Ezen ügy, mely már sok beszéd tárgya volt, képezte a mai ülés érdekes mozzanatát.

Trifunescu szólt föl legelső a mentelmi bizottság véleménye ellen a lehetőleg iparkodván tarthatatlan állításait oly általános elméletekkel fedni el, a melyek nem is tartoztak szorosan az ügyhez, így például fölhozza a sajtó bíróságok korlátolt számát s anomáliának mondja, hogy oly esküdtek itélnek a kik azon nemzetségek, melyhez a vádlott tartozik, sem nyelvét, sem szokásait, sem gondolkozási módját nem ismerik; hivatkozik a csehekre a kiknél, ha a sajtó-per a lap megjelenési, vagy a vádlott születési helyén történt a vádlott többnyire fölmentetett, míg a delegált esküdtszék által többnyire elíteltetett. Szólt azt kíváná, hogy minden törvényszéknél legyen sajtóbíróság. — Ezen érvelésnél megelégedett arról, hogy az Albina Budapesten jelenvén meg, a sajtóper minden esetre itt folyt volna le.

Különbön zaklatást is lát, mert az incriminált cikk pusztá választási felhívás, mely semmi veszedelmes nem foglalt magában, az előforduló kifejezések, igaz, nincsenek szerencsésen választva s a loyaltás egy kissé katonásan van kifejezve, de ez még nem bűn, s nem ok arra, hogy Babes képviselői mandátumának gyakorlásában akadályozzassék.

Irányi az incriminált cikk felolvasását kéri, a mit Paczolay az okból ellenez, mert a képviselőház nincs hivatalos felett itélni mit tartalmaz a cikk, ez a bírói hatalom gyakorlása volna, s veszedelmes precedens ké-

pezne, mire megint Huszár megjegyzi, hogy Paczolaynak igaza van ugyan, de a ház kötelessége lévén meggyőződni valjon nem fordul elő zaklatás, ezt másképp nem ítélni meg, mint ha tudomást szerez a vád tárgyáról.

Babes szólni kíván, a mi nagy zajt idéz elő a házban, melynek lecsillapítása után, az elnök figyelmezteti a képviselő urat, hogy a szabályok értelmében előzetesen védhetne volna magát, a tárgyalásban azonban részt nem vehet.

Miután még Csiky Sándor a felolvasás mellett nyilatkozott, Juszth József pedig megjegyezte volna, hogy a felolvasást ha valaki kívánja meg sem lehet tagadni — a kérdéses cikk felolvasatott.

A cikk tartalma és iránya valóban tul tesz minden amit ez irányban eddig hallottunk, a magyar királyt hallgatással mellőzi, annál többször említvén a jó eszűt, a kinek a magyarok hizelegnek, őt ravaszággal ámitják, „Traján unokáihoz” szól a cikk a magyarokat a világ leggyávább, legostobább teremtményeinek, modern barbaroknak, az uralkodó ellenségeinek nevezve.

A császári trón hívei nem szövetkezhetnek az 1848-diki lázongókkal — így megy ez tovább, valóban undort gerjesztő módon.

Csernatony a fölolvastottak után nyugodt lelkiismerettel fog szavazni a mentelmi-bizottság véleménye mellett.

Kozma Partén nem kívánta, hogy a cikk olvastassék föl, mert nem akart ingerültséget előidézni s olaj-ot önteni a tűzbe, konstatálja, hogy midőn a cikk megjelent, Babes vele együtt Nagy-Szebenben volt, s a cikket határozottan rosszalta, kéri a nevezett képviselőnek idevonatkozó nyilatkozatát fölolvastatni.

A nyilatkozat fölolvastatik, ebben Babes, a fentebbieken kívül még azt mondja, hogy tudta s beleegyezése nélkül jelent meg a cikk, s hogy ő martyság után nem vágyódván azt tanácsolja az államügyesnek: érje be ezen nyilatkozatával, s álljon el a pörtől, melynek megindítása ellen neki különben kifogása nincs.

Stanescu igen ügyetlenül védelmére kell Babesnek, s kéri a házat, elégedjék meg bűnbánó nyilatkozatával s jobbúlása igéretével, s utasítsa vissza a központi bizottság véleményét hiszen, ugymond, káros következményei a cikknek nem voltak.

Huszár Imre azt hitte, hogy a cikk fölolvastása után egy hang sem találkozná a képviselőházban a kiadatás ellen, s sajnálja, hogy épen azon oldalról történt fölszólás, melyen jobban tették volna hallgatni; nem lehet mondani, hogy a cikknek nem voltak következményei, utal a pancsovai választásokra s egyáltalában a határvidéki igazgatásokra — Paczolay közbe szól: „nem ide tartozik” — tudja, hogy szorosan nem ide tartozik, de nehéz hidegvérűnek maradni ily tényekkel szemben.

Helffy örömmel hallotta inkább Stanescu beszédét, mert abból azt vette ki, hogy ő is rosszalja a cikket; meg van győződve, hogy senki sem fog a kiadatás ellen szavazni — az ugynevezett nemzetiségi képviselők a szavazásnál nem honorálták a képviselő urnak ezen kissé meggondolatlanul rájuk tracirozott váltót.

Román Sándor zaklatást lát, s ezt avval iparkodik indokolni, hogy hasonló cikkek a magyar lapokban bántatlanul jelenhetnek meg, utal a „Reform”-ra, mely Horvátország ellen ígát.

Paczolay nem akarta hígadságra inteni Huszárt, kit nagyon is számítnak tart, de konstatálni kívánja, hogy amitől tartott bekövetkezett, mert ezen discussió által tényleg bírósokást gyakorolt a ház.

Tomor horvát képviselő társai nevében kijelenti, hogy a központi bizottság véleménye mellett fog szavazni, de ő is kéri, miért nem járnak el hivatalból a „R.” ellen, melynek cikkei mint olyanokat, a melyek a nehezen beállt jövőszonyt már esirájában megőlni képesek megvetéssel utasítja vissza.

Tisza Kálmán hígadt fog maradni, ámbár bizonyos oldalról nehezé tétetik a hígadtág — előtte szóló észrevételeinek nem itt a helye, tegyék meg azokat a maga után, s bizonyára a bíróság egyaránt fog eljárni a Magyar állam — melyhez Horvátország is tartozik — elleni merénylettel szemben, bár honnan származik is az.

Ne takargassak az immunitás köpenyével harmadik személyek vétkeit, s ne kívánják, hogy könnyűvé tétessék minden bűntető és lázító mestersége.

A „KÖZÉPPART” TÁRCZAJA.

Egy syntaxista levele.

Jókai Mórhoz az „Itélet napja” című regény alkalmából egy „negyedik” iskolás tanuló levelet intézett, melyet, mivel az szerkesztőségünkhez is beküldetett, egész terjedelmében s minden tőről, vagy megjegyzés nélkül itt közlünk:

„Budapest, január 25. Mélyen tisztelt uram! Mielőtt pár kérdést bátorodnék intézni önhöz, hazánk nagy-nagy fiához, néhány megjegyzést kell előrebocsátanom. Bár még csak negyedik gym. osztályu tanuló vagyok, s így a természettudományoknak még csak most vagyok a-b-c-jén, ezen tudományok iránt mégis nagy érdeklődéssel viselkedem, s nem elégszem meg iskolai tankönyvünkkel, hanem szivesen olvasok a természettudományok körébe vágó könyveket, főleg pedig olyan műveket, melyek ezen tudományokat népszerűsítik. Tanárom ezen hajlamomat észrevéve különös figyelmembe ajánlotta Jules Verne és Flammarion műveit, melyeket, megvalom, nagy haszonnal fordítottam természettudományi kévés ismeretem kiszélesítésére; s azoknak minden állítása összevágott, ha utána lapoztam, tankönyvem tételei vala. Az ön regényeiről is igen sok szót hallottam, s büszke vagyok rá, hogy ön, hazánk kitűnő fia, dícsőséget szerzett regényei által a magyar névnek. Ezen híres regényeit ugyan még eddig nem olvastam, mivel mint előre bocsátám, főleg a természettudományi dolgok iránt érdeklődöm; de annál nagyobb hévvel láttam két legutóbbi regényének olvasásához — habár tanárom azokat

nem ajánlotta — melyeknek hőse a dícső természet. A „Jövő század regénye” végig olvastam, s hálásan vallom be, hogy elragadtak ebben az ön nagyszerű leírásai; e regény fizikai részei azonban felülemelkedtek természettani ismereteimen, s így azokat nem értettem, de bízva az ön nagy nevének tekintélyében, meg voltam győződve, hogy mit ön ír, az nem lehet téves. Ezen rendíthetlen bizalmamra még nagyobb szükségem volt, midőn az „Itélet napja”-t olvastam, illetőleg olvasom a „Hon” hasábján. A nevezett lap mai számában megjelent közleményben („Az itélet napja” 11. közlés) foglalt állítások azonban — öszintén bevallom — megzavartak: mivel, mint utána lapoztam, tankönyvem tételei azokkal homlokegyenest ellentétesek vannak. A jelen esetben tankönyvem és az ön tekintélye közt kell választanom, s mivel elhatározásom mérlegébe még az ön iránti hódoló tiszteletem is bele esik, készségesen az ön tekintélyének pártjára állok, annál is inkább, mert föl sem tehetem, hogy a nagy Jókait egy Subics, Szily Kálmán, vagy akár fizika-tanárom megzaválhassa. S hogy meggyőzzem önt, mily tévtanokat tanítanak nálunk az iskolában, az ön regénye legutóbbi közleményének három állítását tankönyvem illető három tétele mellé állítottam.

I. Tankönyvem szerint a nap december 21-dikén napközben van, holott ön közleményének 24-dik sorában biztosan állítja, miszerint a telet a földnek a naptól való távozásá idézi elő.

II. Tankönyvem szerint az évszakokat a föld tengelyének a földpályájához való ferde állása idézi elő, s világosan kimondja tankönyvem, hogyha a föld tengelye pályájához függélyes volna, nem volna különbség az évszakok közt; mert a meleg nem attól függ, vajjon a föld közelebb, vagy távolabb van-e a naphoz, hanem attól

Ürményi nincs indignálva, ő nevétségesnek tartja az incriminált cikket, a mentelmi bizottság véleménye mellett fog szavazni, mert soha nem tagadja meg a kiadatást valahányszor azt a bíróság kéri, elavult dolgoknak tekintvén a mentelmi jogot, melynek csak bizonyos váratlan, szélső és nem valószínű esetekben lehet értelme.

Kozma Partén fel van hatalmazva Babes nevében kinyilatkoztatni, hogy ez utóbbi nem lát az ellene megindítandó perben zaklatást, és pedig már azért sem, mert a megindításkor képviselő sem volt.

Szólni senki sem jelentkezőt, ellene csak egy néhány nemzetiségi képviselő szavazott.

Az ülés délben véget ért, s az elnök kinyilatkozatá, hogy tárgyalásra kész anyag nem lévén, nem határozhatja meg a legközelebbi ülés napját.

A jogügyi bizottságból.

A jogügyi bizottság január 24-én tartott ülésében a jegyzőkönyv hitelesítése után az előadó fölolvasta a mult ülésben elfogadott új § fogalmazását. Ujabb vita után, melyben Schmausz, Matuska, Horváth B. és végül Hammersberg vettek részt, ezen új §-ra nézve következő szövegezés fogadtatott el:

116-ik §. A közjegyző ha megkerestetik, tartozik tanúsítványt adni egy bárhol lakó félnek szóló értesítés, levél vagy távirat tartalmáról, annak megtörtént elküldéséről.

Ily esetben a közjegyző a jegyzőkönyvbe foglalja szövegét az értesítés (levél, vagy távirat) tartalmát, a felek neveit, polgári állását, s az általa eszközölt föladás idejét (év, hó, nap, óra) s erről a megkereső félnek tanúsítványt ad.

Ezen új § közbeszerése folytán a következő §-ok számai változást szenvednek.

Ezután a függőben hagyott 25-ik § vétetett elő, melynél némelyek részletesen kívánták elősorolhatni azon sürgős eseteket, melyekben a járásbíró vehet föl közjegyzői okiratokat. E § változatlanul fogadtatott el.

Folytatván a törvényjavaslat tárgyalása a közjegyzői letétekről szóló X-ik fejezet változás nélkül hagyott helyben.

A következő XI-ik fejezetnél elhatározottat, hogy miután az 53-ik §-ban a közjegyző hatásköre a hagyatéki eljárással megbővítettett, a hagyatékok körüli eljárásról külön fejezet intézkedjék; — s ehhez képest e fejezet két részre osztatván az új XI-ik csupán a hagyatéki eljárást, az új XII-ik fejezet pedig a bírói megbízásokat foglalja magában.

A XI-ik fejezet kezdetére az igazságügyminiszter kérésére a következő új 125-ik §-ik vétetett:

„Addig is míg az örökösödési eljárás külön törvény által szabályoztatik, a közjegyzőnek arra vonatkozó hatáskörét a következő §-ok állapítják meg.”

Ezután a javaslat 125—131 §-ai, az új szövegezés szerint mint 126—132 §-ok lényeges változás nélkül fogadtattak el.

A 130-ik vagyis újban 131-ik § nál azonban fontos elvi kérdést vetett fel Schmausz Endre. E § szerint ugyanis az osztály megtörténte után a közjegyző gondoskodik az öröklött ingatlanok telegkönyvi átíratásáról. Schmausz ezt világosabban kívánja formulázni, nehogy a közjegyző a hagyatéki ingatlanok bírói átadása nélkül közvetlenül folyamodjék a telegkönyvi átíratásért, s a felekre nézve is előnyösebbnek tartja az eddigi eljárást, mely szerint az örökség bírói átadása után hivatalból, újabb folyamodás nélkül kebelezteik be a tulajdonjog az örökösök részére.

Fost, Horváth B., Perczel, Matuska és a miniszter ellenben ohajtandónak tartják, hogy ha az örökösök egymásközt egységileg megosztottak, bírói átadásra szükség ne legyen, de az átíratást közvetlenül a közjegyző eszközölje az osztály okirat alapján.

Hammersberg az örökség bírói átadását különösen ingatlanokra nézve feltétlenül szükségesnek tartja, nem a megegyezett örökösök, — de az örökséghez igénynyel bírható más személyek jogainak megővése végett.

Az örökség beszavatolását cognitiónak tekinti, melynek ép úgy megvannak előfeltételei mint az itéletnek, t. i. megkell előbb szereztetni a bizonyosságnak, hogy az

vajjon a nap, sugarai függélyesen esnek-e a földre, vagy sem. Ép ez az oka — tankönyvem szerint — hogy északi földgömbünkön júniusban, midőn a föld naptárválban van, nyár s december 21-én napközben, tél van.

Ön azonban legújabb közleményében megdönti ezen régi, elavult igazságokat, állítván, miszerint a föld tengelyének ferde sége okozta, hogy „nincs sem igazi telünk, sem igazi nyarunk,” míg ha a föld tengelye pályájára függélyes volna, rendes évszakaink lennének.

III. Tankönyvem szerint a hang csak a körlégben terjedhet tovább, mit fizika-tanárom azon gyakorlati példával is igazolt, hogy az üvegbura alól kiszivattyuzván körléget, a bura alatt levő óramű ütése nem hallatszott. Ön azonban ezen téves tant is megigazítja állítván, hogy a Saturnus gyűrűjének leptantása következtében támadt hang „a világaetherben tovább terjedve” a földre is eljutott.

Mint előre bocsátottam, ezen tételekre vonatkozólag kétségtől van igaza, mivel egy Jókai, kinek többi regényei közt a legutóbbiakat is idegen nyelvre fordíthatják, nem teheti ki magát azon blamagésnek, hogy fizikáról ír regényt, s a fizikának még legkezdletesebb elveit sem tudja.

Teljesen bízom tehát — tankönyveim ellenében — az ön tekintélyében, s végül csak még azon kérdéseket intézem önhöz: jónak fogja-e tartani, ha tanulóitársaim közt az ön által megállapított elveket fogom terjesztetni, s azon esetre, ha tanárom (ki makaesul ragaszkodik a tankönyvhöz) szekundába tesz az ön által föltalált új igazságok miatt, hajlandó lesz-e magas pártfogásába venni?

Kiváló tisztelettel maradok hódolója R. K. 4-dik osztály tanuló.

örökös kizárólag a megosztott jelenkezőket illeti. Ezt nem lehet mátra bízni, mint a bírónak, kinek egyedül van joga tulajdoni odaitélni. Csodálkozok, hogy a bizottság ezen cselekvéyet a közjegyzőre akarja bízni, holott a perre utasítást, mely szerint kevésbé fontos cselekmény, a bíróság részére tartotta fenn.

Lázár pártolja Schmaust és Hammersberg nézetét, Matolay ellenben a miniszter nézetéhez csatlakozván a § változatlanul hagyatott.

Ezután a javaslat 125, 132, 133 és 134-ik §-ai melyek a bírói megbízásokról szólnak, 133, 134, 135 és 136 új-számok alatt az új XII-ik fejezetbe foglaltattak, s egyedül az utolsó 136-ik § módosított akként, hogy az idé-zéseket és kézbesítéseket a közjegyző maga teljesítse.

A bizottság tanácskozását január 25-án délután folytatja.

Külföld.

Budapest, január 25.

Az angol parlamentnek, táviratilag jelzett felosztása és új választások elrendelése, ki fogja bonyo-lítani az angol pártviszonyok összekuszált eszméjét. A Gladstone — kormány is úgy járt, mint csak nem vala-mennyi whig-kabinet; kezdetben nagyon felkarolta a közvélemény, lassanként azonban a toryk elhódították tőle a tét, s nem valamely életbevágó kérdés vitte a bukás szélére, hanem pártjának lassanként való elolva-dása. A legközelebbi pótválasztások alkalmával többnyire a toryk győztek, úgy hogy a szabadelvűek phalanxa újabbán fölöttébb megritkult. Gladstone Anglia konser-vatív osztlányai előtt egyrészt segítette elnépszerűsíteni a munkások ügyének a Gladstone-kabinet által történt felkarolása, más részt ezen kedvezményekkel nem sike-rült Gladstonek meggyerni valamennyi munkás pártot, melyeknek azonban szintén sikerült a pótválasztások alkalmával néhány győzelmet keresztül vinni, s így Glad-stone ellenségeinek sorát szaporítani:

A legközelebbi választások az utolsó szót fogják kimondani, vajjon Gladstone marad-e a kormányon, vagy oedig a toryknak adja át helyét.

Gladstone-nál a parlament felosztása előtt két nappal, a bányász munkások egylete (400,000 munkás kép-viselete) küldöttsége tisztelgett, s ezen küldöttség előtt Gladstone oda nyilatkozott a választási törvényre vonat-kozálag, hogy a választási cenzus leszállítása szükséges ugyan, de ezen leszállításra az idő még nem érkezett el. Mert — ugymond — ezen kérdés még nem gondolta át elég általánosan és elég mélyen az ország, azért a kor-mány még nem láthat a cenzus leszállításának gyako-rlati kivételéhez. — Ezenkívül ezen leszállítás való-sítására a jelenlegi idő épen nem alkalmas (az elnökök-miniszter itt a parlament konser-vatív pártjának megerősödésére ezéző), az alsó ház na-gyon vén arra, hogysem ezen munkába foghatna; ezenkívül sok más sürgős dolog vár elintézésre; végre pedig a cenzus leszállításához csak egy határozottan erős és egységes párt által támogatott miniszterium kezdhet-ne a siker biztos reményével.

Franciaország belbékéjét — Descazes her-czeg békeprogramja daczára — már is veszély fenyegeti. A legitímisták és bonapartisták újlag megindították üzemüket, hogy Franciaországnak valami meglepetést készítsenek elő.

Chambord gróf állítólag ismét Versaillesbe akar utazni, hol pártja ismét új restauracionális kísérletet akar tenni. Chambord új expedíciójának azonban aligha lesz egyéb eredménye, minthogy Franciaország belbé-kéjét ismét megzavarja, s talán még az, hogy a sok kí-sérlet végre siettetni fogja Franciaország államformája kérdésének eldöntését.

Raoul Duval bonapartista képviselő pedig indít-ványt akar benyújtani, miszerint Mac Mahon hatalmának 7 évre történt meghosszabbítása felett népszavazás rendes-sék el, mely népszavazás természetesen magának a kormányának lételet is kétségessé tenné.

Különfélék.

Budapest, január 25.

(Hivatalos.) Az igazságügyminiszter Homan Ferenc pécsi törvényszéki díjokat a dardai jarasbírószághoz irnokka, a belügyminiszter a vezetése alatti miniszteriumhoz Karlitzky Gusztáv hivataliságot segédhivatali aligazgatója, a budapesti kir. főügyész Kles-Mikuscsek István m. k. adóhivatali tisztet a szeneci k. ügyészséghez irnokka és Kellner Sámuel kir. tszéki díjokat a lései k. ügyészséghez irnokka nevezte ki.

(Rendjel adományozás.) A király Lipovniczky Vilmos belső titkos tanácsosnak s a magyar királyi curia semmitörzseki osztálya alelnökének, felazados közszolgálatu alatt a közigazgatás különösen a törvénykezés terén szerzett kiváló érdemei elismerésül az 1-ső osztályú vaskorczárendel-díjmentesen adományozta.

— **Udvari gyász.** A hivatalos lap szerint legfelsőbb rendeletre néhai Mária syracusai grófnő, szül. savoya-carigní herczegnő 6 kir. fenségéért az udvari gyászszómbat, jan. 24-től kezdve 10 napon át, t. i. február 2-dikáig bezárólag, a főnálló udvari gyászszal együtt fog vi-seltetni.

— **A magyar nyelv érdekében** a közmunka- és köz-lekedési miniszter, Magyarország területén levő vasuti és gőzhajózási vállalatokhoz körrendeletet intézett, melynek főbb pontjai következők: „Magyarország területén szé-kelő vasuti és gőzhajózási igazgatóságok, felügyelőségek, képviselőségek s bármí más néven nevezett központi köz-zégek, valamint összes, Magyarország területén működő alárendelt hivatalaik belső ügykezelési és egymásközti érintkezési nyelve kivétel nélkül a magyar leendő. Azon esetben, ha egyik vagy másik vasutnál a szolgálat egyik vagy másik ágában, avagy különösen megjelölt saját hi-vatalokkal való érintkezésben a kitűzött határidő a forgá-lom biztonságának veszélyeztetése, vagy az állami ka-

matbiztosítást tényleg igénybe vevő vállalatoknál az üz-odaitélni. — Az orsz. gazdaasszony-e gylet ki-állításiának határideje, mivel a kiállást igen sokan látogatják, meg fog hosszabbítani. — Az osztrák állama vas pályák igazgatósága a társulat hívalnoki és szolgazemélyzetének adóját a társulat pénztárából fogja fizetni. — A városligetet körülvevő árok és licizium-kerítésre nézve, közbiztosági tekintetek miatt, elhatározottat, hogy az árok be fog temetetni, s a kerti sövény meg fog ritkítani, mivel a tolvajok és rablók itt szoktak elrejtőzni.

— **Az akadémia** üléséről s a nemzeti színház „Proféta“ előadásáról — tárgyalmaz miatt — holnapi számunkban hozunk tudósítást.

— **Nemzeti színház.** Kedd január 27. „A bűvös vadász“ opera 4 fölvonásban.

Táviratok.

Szolnok, január 26. 10 óra 35 p. délelőtt. (a „Középpárt“ magántávirata.) A szolnok-kerü-leti választásra most kezdődik a szavazás. Erősen állnak szemközt a pártok s habár Csanády, Ma-darász, Németh Albert képviselők tegnap meg-érkeztek a Makaypárt lelkesítésére, mindemellét Horánszky emberei tömegesebben vannak, nihez hozzáadva a helybeliek túlyomó többségének középpártiságát és Horánszky iránti lelkesedését, megválasztása biztosnak tekinthető.

Bécs, január 26. A nemzeti bank tegnapi közgyül-lesen a már jelentettek kivül Kiefferle Agost és Wage-mann Gusztáv választattak a bankválasztmányba.

Brüsszel, január 26. Az „Etoile“ és egyéb belga lapok jelentik: Bismarck repraesentatiót intézett Brüsszelbe a kath. clerus magatartása s a clericalis lapok kifejezési modora ellen. Az „Echo du Parlement“ hozzászól, hogy az ügyállás a német kormány praentatióival szemben ba-josabb, mintsem gondolják.

Bukarest, jan. 25. A kamra mai ülésében Jonescu kép-viseelő interpellatiót intézett a kormányhoz a portával szem-ben követett politikája ügyében. Boeresco külügyminiszter megtagadta a választ és erre vonatkozó előbbi kijelenté-seire hivatkozott, mire a kamara ezután bizalmat szava-zott a kormány külpolitikájának.

— **Éjjel érkeztek.** —

Szolnok, január 26. 4 óra délután. (A „Kö-zéppárt“ magántávirata.) Simonyi Ernő, Csaná-dy, Madarász és Németh erősen korteskednek. Rend semmi. Választási elnök részrehajló állást foglal. Idegen befolyásnak tág tere. Eredmény kétes, de remény van.

Közigazdaság.

Budapest, január 26.

— **A magyar-romániai vasuti csatlakozás** ügyében, mint a „P. L.“-nak Bukarestből írják, a bukaresti kor-mány már e napokban előterjeszti a kamarának az illető törvényjavaslatokat s ezuttal biztosít vél azoknak elfoga-dására számíthatni. A kormány három csatlakozási pon-tot javasol: Orsovánál (Temesvár-Bukarest), Tömösnél (Brassó-Plöjesti) és a vöröstorony szorosnál (Nagy-Szeben-Pitesti); a két első vonalon még a folyó évbén komolyan meg akarják kezdeni a munkát. — A magyar-szerb va-suti csatlakozás ügyében az előleges egyezmény az utóbbi napokban iratott alá, s az épen most ülésező skuptina legközelebb már foglalkozni fog ez ügyvel. A szerb kor-mány most vasuti terveinek pénzügyi kérdéseivel foglal-kozik, s mivel kevés ajánlkozó jelentkezett a kormány hir szerint arra gondol, hogy államköltségen építi ki a vasutakat s e célból nagyobb kölcsön után fogja a pénzt megszerezni.

A mátrai bányaegeletről azt hallja a „Humnia“, hogy esőd küszöbén áll volt elnöke gr. Károlyi György-nek tartozása miatt. Mi közöljük e hirt; de a dolog így állásáról épen nincs semmi tudomásunk.

A losonci posztgyárról szomorú híreket olvasunk. E gyár egyike hazánk jobb hírű ipartelepének s képes volt eddig a versenyt a külföldi posztgyárakkal kiállani. Rákibá azonban a mi összes hazai iparvállalatainknak: nincs forgalmi tőkje, s nagyrészt a losonci takarékpénztártól és más intézetektől nyert hitel segítségével dol-gozott. Most ezen intézetek fölmondák az eddig nyújtott hitelt, és a gyár egyszerre a legválságosabb helyzetbe ju-tott. Kíváncsi, hogy a pénzügyintézetek méltányosan jár-janak el s ne erőszakolják e különben életképes derék ipar-telep romlását.

Budapesti gabnatözsde január 26. A buza kelete szilárd és a rendes áron felül 5 krajczárral jegyeztek. A forgalom 30,000 mázsúra rug, főleg a molnárak vették. A rozsforgalom nélkül, az árpa, zab, éstengeri kevésse szilárd. Határidői üzletekben a tavaszra buza 8.20—8.25; a zab 2.29¹/₂—2.30; a tengeri május és júniusra 4.97¹/₂—5.02¹/₂ kr.

— **Budapesti értéktözsde** jan. 26. A hangulat a be-fektetési papírok, helyi bankok és takarékpénztárak iránt fölötté kedvező; néhány iparvállalat papírjai is — malmok és közúti pálya jobban keltek. Sors. kötvény 83³/₈—83³/₈; magyar vasuti kölcsön 99¹/₂; szállódézs-maváltás 72¹/₈; a bankok közül a magyar hitelbank 136—136.50; a takaréki és hitelbank 60.25—59.15; az iparbank 53; pesti kereskedelmi 788, hivatalnok hitel-bank 48 frt. A takarékpénztárak jobban. A közúti vaspá-lya 349—350; Concordia malom 300, Erzsébet 115, Ganz-féle rézöntőde 380, Schlickféle 165. Az értékek változat-lanul maradtak.

Felelős szerkesztő Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. január 26-án.

Gabona-árak.		Vámmázsnáknint		Részvények.		Záloglevelek.		Értékpapírok.		Magy. vasuti köles		Adva	Tartva	
Hang.	font	frt	font	frt	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bányási ó v. uj	83	7.85	8.00	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	910.	915.	500	Első magyar serfözde	425.	430.	98.75	99.	
" " " "	85	7.90	8.	200	Haza	—	—	200	Serteshizlalo	180.	185.	153.	153.50	
" " " "	87	—	—	300	Pannonia	375.	375.	200	Athenaeum	250.	252.	—	—	
tiszav.	83	7.80	7.90	100	Pesti bizt.	60.	62.	500	Pesti könyvnyomda	620.	630.	241.25	241.25	
" " " "	85	8.	8.15	200	Hunniá	90.	95.	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	7.50	8.	93.	950.	
" " " "	87	—	—	300	Unió	185.	190.	500	Ganz-féle vasöntöde	380.	385.	44.	44.50	
pestm.	83	7.70	7.80	200	Pesti közuti vaspálya	342.	350.	200	Gschwindt-féle szeszgyár	235.	236.	989.	990.	
" " " "	85	7.95	8.10	200	Budai	90.	95.	200	Börgyár	80.	85.	516.	518.	
" " " "	87	—	—	200	Budai hegyipálya	50.	60.	200	Gyapjamosoda	190.	102.	215.50	216.	
fehértm.	83	7.90	8.	80	Municipális hitelintézet	27.50	28.	400	Salgó-tarján közszénbánya	104.	106.	2084.	2087.	
" " " "	85	8.10	8.20	85	Angol-magyar bank	136.	136.25	200	Schlick-féle vasöntöde	165.	167.	163.	163.50	
" " " "	87	—	—	166	Magyar általános hitelbank	34.	36.	500	Első magyar szeszfinomító	160.	165.	202.50	203.50	
bácskai	83	—	—	200	Franco-magyar bank	34.	36.	500	Első magyar szeszfinomító	160.	165.	176.	178.	
" " " "	85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	58.25	58.25	200	Alagut	98.	100.	35.50	36.	
				50	Takarék- és hitelegylet	60.	60.1					86.50	87.	
				100	Buda-ó-budai népbank	37.75	38.					91.50	91.60	
				100	Iparbank	53.	54.					86.50	87.	
Rozs 80 font után				200	Budai kereskedelmi és iparbank	200.	202.					91.	92.	
Arpa, maláta . 72 " " "				500	Pesti kereskedelmi bank	788.	790.					85.	85.	
" abraknak 72 " " "				200	Pesti iparbank	430.	440.					83.50	84.	
Zab 60 " " "				100	Budapesti kézművesbank	69.	70.					140.50	—	
Tengeri, bányási, mérője				70	Pesti egyleti bank	36.	37.	100	Lánchíd	84.	85.	131.75	132.50	
" másnemű " " "				50	Hivatalnok hitelegylet. I. em.	48.	49.	150	Budapesti malom 6%	173.	176.	112.50	113.	
Köles 83 " " "				80	Kisbirtokos hitelintézet	—	—					65.50	66.50	
Repece, fekete 75 " " "				100	Országos közp. takarékp. 5%	75.	74.							
" bányai 62 " " "				1000	Pesti hazai	2565	2585							
				100	Budapesti fővárosi	182.	183.							
				100	Közbányai takarékpénztár	55.	56.							
				100	Külvárosi takarékpénztár	42.	44.							
				40	Szentendrei takarékpénztár	34.	36.							
				60	Ujpesti takarékpénztár	37.	40.							
				500	Árpád malom	52.	55.							
				500	Blumfélé	37.	40.							
				500	Concordia	295.	205.							
				200	Erzsébet	115.	117.							
				160	Luiza	146.	148.							
				200	Molnárok és sütők	210.	212.							
				500	Hengermalom	760.	770.							
				300	Victoria	100.	102.							
				100	Első budapesti	620.	630.							
				100	Budai gyárudvar	22.	23.							
				1000	Pannonia	410.	415.							

H I R D E T É S E K.

TETTEY NÁNDOR és TÁRSA
könyvkereskedésében

Budapest: váczi-utca, „a vastuskóhoz“ megjelentek:

- ABONYI LAJOS.** A fonó krónikája. Beszélyek a magyar népeletről. 3 kötet ára 3 frt.
- ARGIS GYULA.** VIII. Henrik hat házassága. Történeti regény. 1 frt.
- ASBÓTH JÁNOS.** A magyar királyi honvédelmi miniszterium működése 1867—72 a miniszter ur megbízásából hivatalos adatok alapján. 3 frt.
- GEORGI BARTAL.** Commentariorum ad historiam status jurisque publici Hungariae. 3 köt. 5 frt.
- BARTALUS ISTVÁN.** Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye. A Kisfaludy-társaság megbízásából énekekre és zongorára alkalmazva. I kötet 5 frt. diszkötésben 6 frt.
- BEÓTHY ZSOLT.** Bíró Márton. Regény, ára 1 frt.
- DEGRÉ ALAJOS.** Salvator Rosa. Történeti regény, 3 kötetben. (3 frt helyett) 2.20 kr.
- DUMAS SÁNDOR.** Egy szerelmi kaland (1 frt helyett) 75 kr.
- GAÁL KAROLINA.** Egy sarkert ör. Történeti regény Mátyás király korából. 90 kr.
- GABORIAU E.** A 113. számú peresemő. Regény 4 kötet 4 frt.
- GIBBON EDVÁRD.** A római birodalom hanyatlásának és bukásának története. Az angol eredetiből átdolgozta Hegyessy Kálmán. Második jutányos kiadás. 2 kötet. Ára 4 frt.
- GONDRE COURT.** La Gazette báró. Történeti regény, (3 frt helyett) 2 frt.
- GONZALEZ MANÓ.** Az új hölgye. Regény, fordította Balthazar Győző 2 kötet 2 frt.
- Az egy orosz hercegnő. Regény, fordította Milassin Vilmos. 1 frt 20 kr.
- HANZÉLY FERENCZ.** Kereskedelmi iránytan és levelező, egybekötve kereskedelmi és magániratokkal. Pályamű. 3 frt.
- HAFIZ DALAI.** Persa eredetiből ford. Erdődi Harrach Béla 1.20 kr., diszkötésben 2 frt.
- HUGO VICTOR.** A Notre-Dame egyház Párisban. Regény, fordította Szalkay Gergely. 3 kötet 2.50 kr.
- JAKAB ELEK.** Kolozsvár története. I. kötet, Ós-, ó- és középkor (513 Kr. e. 1540 Kr. u.) oklevéltár és világosító rajzokkal. Ára 10 frt.
- Korrajzok és eszmétörödek 1850—1867. évszakkból Jankovich Vincze naplója után 1 frt.
- KÖVÁRI LÁSZLÓ.** Erdély története. I. kötet. Az ősidőkről 1310-ig 2 frt. II. kötet Az Anjou ház uralmától II. Lajos királyig 1.80 kr.
- III. Zápolyák kora 2 frt.
- IV. A Báthoriak, Boesikai és Bethlenek kora 2.20 kr.
- V. A Rákóczyak és Apaíak kora 2 frt.
- VI. A Gubernátorok kora. 2 frt.
- KÖVÁRI LÁSZLÓ.** Erdély nevezetesebb családjai. Címerekkel és leszármazási táblákkal. 30 fametszvényvel. Ára 3 frt.
- A magyar családi és közeleti viseletek és szokások a nemzeti fejedelmek korából 2 frt.
- kmánytár az 1848—1849-iki eseményekhez. Ára 2 frt.
- Száz történelmi rege 1 frt.
- Történelmi adomák. 1 kr.
- KLOPSTOCK.** Messiás. ford. Tarkányi Béla. Diszkötésben (1 frt 50 kr helyett) 1 frt.
- LIPCSEY TAMÁS.** Néhány szó a magyar társadalomról 60 kr.
- IDŐSB MOGYORÓSSY JÁNOS.** A Wenckheim Hund család eredete és ivadécai Magyarhonban. 7 kömetszeti arcképpel 1.60 kr.
- ORBÁN BALÁZS.** A székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népművelési szempontból. Számos önálló és szöveggel. I. Udvarhelyszék 4 frt. II. Csíkszék 3 frt. III. Háromszék 4 frt. IV. Maros-zék 4 frt. V. Aranyosszék, Radnóth, Maros-Ujvár, Gyéres és Toroczkó vidéke 4 frt. VI. A Barcaság 5 frt. Mind a 6 kötet 24 frt.
- POLITIKAI LEVELEK.** Egy külföldön élő honfíhoz. 60 kr.
- B. PONGRÁCZ EMIL.** Gyöngyvirág. Regény 2 kötet. Rózsabimbók. Költeményfüzér 1 frt. diszkötésben 2 frt. Estikék. Beszélyfüzér 60 kr. Suezig és vissza. Utirajzok. 2 kötet 2 frt.
- PRÉM JÓZSEF.** Külföldi költőkől. Műfordítások 1.20 kr.
- Dr. SCHROTT JÓZSEF.** Az általános állami számvitel tan kézikönyve, fordította Fésüs György 2.50 kr.
- P. SZATHMÁRY KÁROLY.** A beszély elmélete, a Kisfaludy-társaság első díjára méltott pályamű. 60 kr.
- A Gyulaféhérvár-Nagyenyei Bethlen-főtanoda története 2.50 kr.
- Beszélyek az erdélyi honvédivilágból. 1 frt. helyett 60 kr.
- Lukanusz. Szomorujáték öt felvonásban. 60 kr.

Nemzeti színház.

Kiadja Toldy István.

- I. Szigligeti Ede. Béli Pál. Eredeti szomorujáték 5 felvonásban.
- II. Sardon Victor. A jó barátok. Színmű 4 felvonásban fordította: Szerdahelyi Kálmán.
- III. Szigligeti Ede. Fenn az ernyő ninesen kas Eredeti vigjáték 3 felvonásban.
- IV. Feuillet Octave. A kísértés. Színmű 5 felvonásban. Fordította: Radnóty S.
- V. Belot Adolf. A rendszerez ferjek. Vigjáték 3 felvonásban francziából. Berezik A. és Toldy I.
- VI. Berezik Árpád. Adám és Éva. Vigjáték 1 felvonásban — Chassé eroisé. Vigjáték 1 felvonásban. Itak: Fournier és Meyer. Francziából: Toldy István.
- Egy-egy kötet ára 80 kr. helyett 60 kr.**
- TÖRS KÁLMÁN.** A Margitsziget leírása. 1.20 kr.
- VOLNEY A.** Romok. Az igaz vallás, megfajtva az emberiség vallásos fogalmainak keletkezése- és ezek leszármazásából és a természet törvényei. Magyarosítá és jegyzetekkel ellátta Szalkay Gergely 1.20 kr.
- GRÓF ZICHY család idősb ágának okmánytára.** Közli a magyar történelmi társulat. Szerkesztik: Nagy Imre, Nagy Iván és Véghelyi Dezső. I. kötet 1094—1341 4 frt. II. kötet 1342—1355. 4 frt.

Megjegyzendő, hogy ezeken kívül könyvkereskedésünkben bármily irányu és bárhol megjelent vagy hirdett munkák készletben tartatnak, vagy minden árfelemelés nélkül a leggyorsabban szerezhetők meg.

Tetty Nándor és társa könyvkereskedése Budapesten.